

Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR)

Korte samenvatting

Deze nieuwe wet geeft vorm aan een professionaliseringsslag bij verenigingen en stichtingen. De noodzaak hiervan is gebleken na een aantal incidenten. Met incidenten bedoelt men financiële problemen, zelfverrijking van bestuurders, fraude en diefstal.

Alle verenigingen en stichtingen, klein en groot, moeten vanaf **1 juli 2021** voldoen aan de WBTR, de wet bestuur en toezicht rechtspersonen. (Een VVE valt hier overigens niet onder).

Met “voldoen” wordt bedoeld dat een aantal zaken voor 1 juli in het bestuur moeten zijn **besproken en vastgelegd**. Daarna kunnen zaken waar nodig verwerkt worden in statuten. Die statuten moeten binnen 5 jaar in orde zijn. Natuurlijk kunnen een aantal zaken ook in het huishoudelijk reglement vastgelegd worden.

Het gaat om de volgende zaken:

1. Goed bestuur:

- Een bestuurder moet zich richten op het belang van de stichting/vereniging waarvoor hij een taak vervult.
- Doet het bestuur het goede en op de goede manier?
- Functies en rollen van bestuursleden moeten vastgelegd zijn: wie doet wat en wie is waarvoor verantwoordelijk?
- Is de doelstelling voor iedereen duidelijk?
- Houd overzicht, voer regelgeving uit, maak afspraken met je vrijwilligers, weeg risico's af en neem onderbouwde besluiten. Stel aan elkaar de vraag hoe je als bestuurder je taak wilt vervullen, wat daarbij komt kijken en of er andere belangen meespelen die wel eens lastig kunnen zijn. Hoe zorg je dat je integer, transparant en in het belang van de organisatie handelt?
- Wat is het beleid bij calamiteiten, conflicten, grote aanschaf?
- Is er een meerjarenplan voor investeringen en groot onderhoud?
- Worden besluiten vastgelegd en gearhiveerd? Hoe en door wie?

2. Aansprakelijkheid

Als bestuurder kun je hoofdelijk aansprakelijk gesteld kunt worden bij wanbestuur. Door derden, als die schade oplopen, of (door leden van) de organisatie zelf. En met deze wet óók in de situatie als de vereniging of stichting failliet gaat. Als er bijv. iets mis gaat met de financiën kunnen alle bestuursleden hiervoor aansprakelijk gesteld worden. Tenzij ze kunnen aantonen dat ze wel goed toezicht gehouden hebben op de financiële stromen (bijv. door een kascommissie, door onderbouwde besluiten over grote investeringen te nemen en dit ook vast te leggen, door meerdere offertes op te vragen etc.). Ook een bestuursaansprakelijkheidsverzekering zal overigens om die onderbouwing vragen.

3. Tegenstrijdig belang

De wet bepaalt nu dat een bestuurder die een tegenstrijdig belang heeft, niet mag deelnemen aan de beraadslaging en besluitvorming. Hij of zij stemt dus **niet** mee over dat onderwerp, de rest van het bestuur neemt het besluit. Als het bestuur het besluit niet kan nemen, omdat er dan niet genoeg bestuursleden kunnen stemmen, neemt in de vereniging de ledenvergadering (groepsraad) het besluit. De stichting moet vastleggen hoe een besluit in een dergelijke situatie genomen wordt. Ook moet vastgelegd worden hoe en wanneer een bestuurder tegenstrijdig belang meldt. (Een voorbeeld van tegenstrijdig belang: de bouwklus laten uitvoeren door de broer/zoon/vader van een van de bestuursleden).

4. Ontstentenis of belet

Wat gebeurt er als een bestuurder langdurig niet kan besturen, bijvoorbeeld door ziekte, of doordat deze geschorst is (belet)? Of als een bestuurder plotseling zijn functie neerlegt (ontstentenis)? En zeker als dat ertoe leidt dat niemand van het bestuur in staat is om beslissingen te nemen. De vereniging of stichting moet vastleggen wie er in dat geval beslissingen mag nemen.

Dit wordt ook in de statuten opgenomen. (vaak is hier al een clause over opgenomen in statuten).

5. Meervoudig stemrecht

De wet bepaalt dat één bestuurder nooit meer stemmen mag uitbrengen dan de rest van de stemmende bestuurders, zodat er nooit één persoon alle zeggenschap heeft in het bestuur. Dat kan bijvoorbeeld voorkomen als de voorzitter twee stemmen mag

uitbrengen en hij tijdelijk met maar één andere bestuurder het bestuur vormt. In dat geval zou de stem van de voorzitter in de oude situatie doorslaggevend zijn, maar in de nieuwe situatie niet meer).

6. Toezicht

(geldt alleen als een Raad van toezicht of Commissarissen is).

De volledige tekst van de WBTR staat hier :

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2020-507.html>

Een stappenplan voor kleine organisaties is hier te vinden:

<https://www.nov.nl/themas/wettenenregels/dossiers/bestuur+en+toezicht/checklist+wbtr/default.aspx>

Verder is er een stappenplan ontwikkeld door het IVBB. www.wbtr.nl . Dit kost 240 euro of 120 euro als de organisatie is aangesloten bij een deelnemende koepel.

SESAM
academie

advies op maat
voor vrijwilligersorganisaties

www.sesamacademie.nl